

Flygande karriär

– Att vara med i en stor övning där man är del i ett lag och lyckas med sin uppgift ger de bästa minnena, säger Stefan Kaarle.

Foto: Sara Burlage

Stefan Kaarle, kapten, stridspilott och en av flygvapnets uppvisningspiloter, har passerat en milstolpe i sin karriär. Han är den förste stridspilotten på F 21 att passera tusen flygtimmar i JAS 39 Gripen.

– Jag är lyckligt lottad att varje dag få göra det som jag tycker är det roligaste som finns, säger han.

En ren slump gjorde att han halkade in i yrket, det var 16 år sedan.

– Jag sökte massa saker och lyckades ta mig in på pilotbanan. Flygskolan i Ljungbyhed började jag 1992, säger Stefan Kaarle.

Egenskaper för piloter

Att fokusera på många saker samtidigt, kunna fatta snabba beslut och vara en bra lagspelare anser han är viktiga egenskaper för att kunna bli en stridspilott.

– Vill du arbeta i ett roligt team och göra det roligaste som finns så är pilotyrket ett bra yrke. Sen bör du tänka igenom vad det innebär att vara militär och fundera på om du är beredd att satsa allt som krävs, till exempel åka utomlands på skarpa uppdrag, säger han.

Övning ger färdighet

För att kunna utföra avancerade flyguppgifter krävs mycket träning, inte bara flygtid som bara den innebär cirka 160 timmar per år, utan du bör hålla dig i god fysisk kondition för att undvika skador och för att klara gravitationskraften. Du bör dessutom vara intresserad av och nyfiken på allt tekniskt kring flygplanet och behärska engelska språket.

Det mest intressanta uppdraget tycker han är att vara med i så stora scenarier som möjligt där det finns möjlighet att samöva

med flera olika länder, vilket är nödvändigt om förbandet skickas ut i internationella insatser.

– När vi skickar JAS 39 Gripen utomlands för första gången i en internationell insats vet jag inte, men jag är rätt så övertygad om att det kommer att ske och jag är helt beredd att ställa upp, säger Stefan.

Bästa arbetsredskapet kan bli bättre

Den senaste versionen av JAS 39 Gripen, C-versionen, anser han vara ett av världens bästa operativa stridsflyg som står sig väl i konkurrens med övriga länders flygvapen.

– Det enda som sänker vår kapacitet med flygplanet är vår oförmåga att skriva regelverk och bestämmelser som tillåter oss att använda flygplanet till dess fulla kapacitet, säger han.

Louise Levin

Sensorn förstärker ljuset cirka sextio tusen gånger.

Foto: Louise Levin

Svart natt blir grön dag

Ett litet rörlignande föremål med känslig optik kan vara skillnaden mellan liv och död under insats. Tekniska hjälpmedel, som förvandlar nattens mörker till grönt dagsljus, ökar säkerheten för soldaterna och gör att de kan verka oavsett tid på dygnet.

Sista veckan i januari genomförde flygbassäkerhetskompaniet vid flottiljen en instruktörsutbildning för personal ur I 19 och A9 i mörkerhjälpmedel, sensorer.

Sensorn, bildförstärkaren, förstärker ljuset cirka sextio tusen

gånger och är en klar fördel att använda vid insatser där hotbilden är hög. Användandet av sensorer gör att samma uppgifter som utförs på dagen även kan utföras i mörker.

– Det räcker inte bara med en bildförstärkare. Det krävs mycket utbildning för att kunna använda den och strida i mörker, säger kurschef Johan Borsgård, vapen- och sensorofficer vid F 21.

Innan du kan klara av att lösa dina uppgifter i mörkret behöver du minst hundra timmars vana med bildförstärkaren.

– Det gäller att få en personlig färdighet och vana med bildförstärkaren, säger han.

Dagsljus vid skjutning

Kursdeltagarna monterar fast bildförstärkaren med en fästansordning i framkanten på strids hjälm. Det är dags för mörkerskjutning på skjutbanan och de gör sig redo för inskjutning. Ytterligare ett mörkerhjälpmedel finns monterat på vapnet, en infraröd laser som visar vart skytten siktar. Den infraröda lasern syns bara via bildförstärkaren.

– Det är en klar fördel med att använda bildförstärkare i mörker och den fungerar över förväntan, säger major Mats Drugge från pansarbataljonen vid I 19.

När de är klara med instruktörsutbildningen kommer de att utbilda brukare vid hemmaförbanden i Boden.

– Kunskaperna måste spridas och vi måste få tillgång till materielen på utbildningsförbanden. Det får inte bli exklusiv materiel för utlandsstyrkan, säger han.

Louise Levin

Holländare lär sig strid i vintermiljö

Vinterklimatet här i Norrbotten är en naturlig tillgång som efterfrågas bland annat av det holländska försvaret. Under två veckor i januari genomförde Försvarsmaktens vinterenhet i Arvidsjaur, med stöttning av F 21, en taktisk vinterkurs för holländska officerare.

Flerårigt samarbete

Samarbetet med att vinterutbilda det holländska flygvapnet har

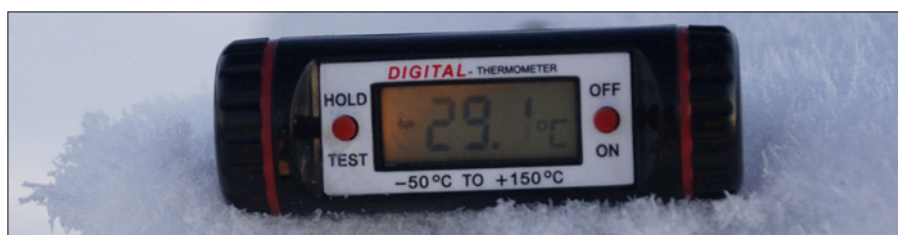

Foto: Fredrik Modin

pågått i sex år, först i F 21:s regi och nu i Försvarsmaktens vinterenhets regi.

– Alla deltagare i kursen har genomfört vinterutbildning här vid tidigare tillfällen, säger kapten Fredrik Modin, F 21:s flygbassäkerhetskompani.

Den taktiska vinterkursen är en tillämplig utbildning där de exempelvis lärt sig att ta hand om utrustningen och sova i tält. Under kursen användes svensk

vinterutrustning, vilket innebar att de bland annat fick lära sig hantera försvarets skidor ”vita blixten”. Ett annat utbildningsmoment i kursen var taktisk förflyttning i vintermiljö med skidor.

– De holländska officerarna har utbildats bland annat för strid i vintermiljö, säger Fredrik Modin.

Louise Levin

Läs hela reportaget på emil.

Nya öppettider, införande av kundkort, uppfräschat golv och nya hyllsystem är bara början på en stor förändring för serviceförrådet i Luleå garnison. Orsaken är pengar och om två år, 2011, skall ny organisation träda i kraft. Cirka 70 tjänster ska bort i norr och 100 miljoner kronor räknar FMLOG:s försörjningsdivision tjäna på detta.

En annan förändring är att allt kommer att samlas under ett tak och om du som kund vill få en tjänst utförd vänder du dig till kunddisken. Oavsett om det är en skjorta, en minibuss eller böcker du vill beställa, så är det där du får hjälp. Är det gods som skall hämtas så fixar personalen vid kunddisken även det.

– Det skall bli enklare för kunderna, säger Göran Lindgren på FMLOG:s servicesektion i Luleå garnison.

En nyhet i förrådet är kundkortet, laddat med org och akt, som tilldelas dem som finns upptagna i förordnandeförteckningen. Kortet kan användas för korttidslån och för att handla i snabbköpet. Korttidslånet gäller endast yrkesofficerare.

Centrallager i Arboga

Försvarmakten beslutade 29 juni 2007 att serviceförråd skall bli servicecentra och ett centralt lager, Försvarmaktens centrala lager, skall inrättas i Arboga. Grunden till detta är ett av Försvarmaktens strategiska mål.

– Ja, vi ska omedelbart kunna stödja förband för nationella och internationella uppgifter, säger Göran Lindgren.

På grund av detta beslut genomförde Göran Lindgren på försörjningsenhet norr i Luleå en behovsanalys för att klara framti-

Göran Lindgren, vid kunddisken i förrådet, demonstrerar hur snabbköp med kundkort går till.

Foto: Louise Levin

Stora förändringar för förrådet

dens krav i det nya servicecentrat som skall inrättas i Luleå garnison. Ombyggnationer kommer att ske av serviceförrådet för att anpassas till verksamheten.

Allt överskott av persedlar och böcker har inventerats och skickats till det centrala lagret i Arboga. En liten del av expenser och förbrukningsmateriel kommer att finnas kvar på det nya servicecentrat som byggs upp. Dessutom kommer det att finnas en provkollektion av modell 87, daglig dräkten, i förrådet.

– Vi får kontroll på materielstatusen på alla kläder i Försvarmakten eftersom allt kommer att finnas i Arboga, säger Göran Lindgren.

Att allt samlas i Arboga innebär att det kommer att krävas mer från beställaren. Det gäller att vara ute god tid med sin beställning eftersom leveranstiden blir tre till fem arbetsdygn.

Nu har förberedelser inför intagandet av den nya organisationen påbörjats. Nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2011.

Louise Levin

Patric Savilahti, visar de nya hyllsystemen.

Foto: Louise Levin

Flottiljadjutanten Johan Brolin 1,25 meter bakom chefen vid generalmajor Göran Mårenssons besök vid flottiljen den 4 februari. Foto: Sara Burlage

Flottiljadjutanten är tillbaka på F 21

Sedan den nya organisationen trädde i kraft finns nu åter igen en flottiljadjutant på F 21. Det är nog inte många av oss som kommer ihåg eller känner till den senaste flottiljadjutanten, eftersom befattningen upphörde under 70-talet.

Nu 30 år senare är befattningen återinförd och i rummet mitt emellan flottiljchefen, ställföreträdande flottiljchefen och stabschefen sitter numera den nyutträdde flottiljadjutanten Johan Brolin.

Vad innebär det att vara flottiljadjutant?

– Till mina arbetsuppgifter hör att vara besöksansvarig för hela flottiljen. Dessutom är jag traditionsofficer och en del av chefsstödet. Chefer på högre nivå byts ofta ut och det är bra att det finns

några, så som flottiljadjutant och chefssekreterare, som innehar kontinuitet, säger Johan.

Flottiljadjutanten borde omfatta hela flottiljen, i vilka ärenden kan/ska F 21:arna kontakta dig?

– Jag samordnar alla besök, så om någon tar hit besökare ska de anmäla in detta till mig. På det sättet kan jag informera cheferna. Säg att någon av besökarna gör sig illa inne på området, då är det oerhört viktigt att cheferna vet om att det varit besök om till exempel media ringer. Dessutom samordnar jag och leder större delen av de officiella besök som genomförs på flottiljen.

Vad innebär det att vara traditionsofficer?

– Det innebär att jag ansvarar för att bevarar minnet av Fjärde flygskadern, Norra flygkommandot,

F 4, F 15 och F 19. Dessutom är jag ansvarig för våra egna traditioner och ceremonier.

30 år sedan sist

En som minns den senaste flottiljadjutanten är före detta fanjunkaren Allan Carlsson som numera jobbar aktivt med F 21:s museiverksamhet.

– Flottiljadjutanten avskaffades i samband med att vi blev flottiljsektor övre Norrland vilket var någon gång på sjuttioalet. Den sista adjutanten tror jag var löjtnant Bergendahl som jobbade under flottiljchef Rune Larsson. Han var ungefär som kungens adjutant, 1,25 meter snett bakom chefen i alla sammanhang, säger Allan.

Allan berättar att adjutantens rum låg i den korridoren där personalavdelningen nu finns. Hans rum var närmast trappen mot parkeringen. I rummet fanns alltid flottiljfanan som nu finns att skåda i traditionsrummet i mässen.

– Jag tycker att det är roligt att flottiljadjutanten är återinförd. Han fyller en bra funktion, avslutar Allan.

Sara Burlage

Johan Brolin.

Foto: Louise Levin

Ny organisation för första helikopterskvadronen på Kallax

Helikopterflottilj Ny, är, eller rättare sagt var, arbetsnamnet under framtagandet hösten 2008 avseende den organisation som gäller från 1 januari 2009.

Utifrån rapporter från Statens haverikommission samt företaget MTO:s utredning som bland annat handlar om flygsäkerhetskulturer (hur människa, teknik, organisation fungerar) så framkom det behov av att "skjuta fram" ledningen inom Helikopterflottiljen till genomförandeplatserna. Detta för att tydliggöra både ansvar som delaktighet inom vår verksamhet. Vi har nu gått över från tre "rör" – flyg, flygunderhåll samt stab – till ett "rör". Skvadronchefens roll har gått från att samverka till att leda skvadronen, och har till sin hjälp en stab.

Organisatoriskt så består nu Helikopterflottiljen av en huvudstab samt 1:a, 2:a och 3:e helikopterskvadronen. Skvadronerna är identiskt lika organiserade i en stab med S1 till S6-funktion, MSE (Mission Support Element=underrättelse), division samt flygunderhållskompani. Skvadronerna skall bearbeta och leda verksamhet innevarande samt nästkommande år. Som chefer för skvadronerna finns yrkesofficerare med utbildning i nivå 3.

I Linköping/Malmslätt finns helikopterflottiljens huvudstab med A1 till A9-funktion med cirka 100 medarbetare. De förbereder, ordersätter, samordnar och leder verksamheten mellan skvadronerna. Utöver staben så finns Helikopterflottiljchefens

chefsstöd, garnisonsenhet med stab med mera.

Huvudstabens huvuduppgift skall vara leda hela helikopterflottiljens verksamhet innevarande och nästkommande år.

2.helikopterskvadronen är grupperad på Malmen och har brutits ut ur den gamla organisationen. Skvadronchef är major i nivå 3 Mikael Wikh.

3.helikopterskvadronen är grupperad med huvuddel på Kallinge samt en mindre del på Såtenäs. På Såtenäs finns den före detta 5.helikopterskvadronen, som numera är inbakad i 3.helikopterskvadronen. Skvadronchef är överstelöjtnant Magnus Fransson.

1.helikopterskvadronen har fortfarande sin gruppering inom Luleå garnison på samma plats

som tidigare, dvs hangar 86. Huvuduppgiften för skvadronen är fortfarande flygräddning, vilket med stor sannolikhet kommer att pågå en bra bit in på 2010. Upphandlingsprocessen för att få en civil flyräddningsoperatör kommer troligtvis att starta upp under februari/mars under Högkvarterets ledning.

Nya uppgifter väntar

När skvadronen ”tappar” flygräddningsuppgiften så kommer vår nya uppgift bli att ”Vidmakthålla enheten Helicopter unit, HU ISAF över tiden”, dvs den uppgift som innebär Medevac i Afghanistan gentemot våra FS förband där. Verktuget för denna verksamhet är den mycket förse- nade Hkp10B som kommer att finnas i tre exemplar.

Ett år efter att vi lämnar flygräddningsuppgiften övertar vi HU ISAF-uppgiften från 3.helikopterskvadronen.

Organisatoriskt så ser 1.helikopterskvadronen ut som övriga skvadroner men är, åtminstone just nu, den minsta.

Staben innehåller fyra befattningar som är hundraprocentiga, markerade med fet stil. Övriga befattningar är 25 till 75 procent, vilket innebär att de befattningshavarna även löser annan uppgift inom eller utom staben. Befattningshavarna tillhör dock i första hand skvadronstaben.

Utöver stab så kommer ett MSE att upprättas med en chef och två underrättelseofficerare.

På divisions- och flygunderhållskompaniet har det inte skett någon organisatorisk förändring, utöver att major Kent Tuoremaa kommer att gå in som ställföreträdande divisionschef efter genomförd grundläggande flygsystemutbildning på Hkp10.

Johan Sellin,
chef 1.helikopterskvadron

Skvadronsledning

Chef – major Johan Sellin (ersätts den 1:a maj av överstelöjtnant Ulf Bohman)

Stf Chef/SC – major Niklas Perman (ersätts 1:a maj av major Johan Sellin)

Skvadronsassistenten – vakant, skall rekryteras

Skvadronstab

Chef S1/HR (flygunderhållspersonalärenden) – kapten Mats Hälefors

S1/HR (flygpersonalärenden) – vakant, skall rekryteras

Chef S2/underrättelse – vakant, skall rekryteras

Chef S3 – major Niklas Perman (från 1 maj)

S3/Flygsäkerhetsofficer – vakant, skall rekryteras

Handläggare S3 – vakant, skall rekryteras

Chef S4/logistik – major Nils-Erik Grym

S4 – kapten Torbjörn Fredriksson

S4/kvalitetsingenjör – kapten Björn Lindroth

S4/flygsäkerhetsofficer mark – kapten André Öberg (kommenderad till Högkvarteret till 31 december)

S5/planeringsofficer – vakant, skall rekryteras

Chef S6/ledningssystem – vakant, skall rekryteras

F 21 Avstamp 2009 – ”Dopet” av organisationen

Redan under förra året planerades för ett ”dop” av F 21:s nya organisation. Av flera olika anledningar flyttades denna aktivitet från december 2008 till början av 2009. Aktiviteten, som nu går under benämningen ”F 21 Avstamp 2009”, genomförs fredagen den 13 februari.

F 21 Avstamp 2009 genomförs som en gemensam information i byggnad 65 följt av en afterwork på skogsmässen med start klockan 15.00.

Program

- F 21 målbild 2009–2011
- Information om F 21:s nya organisation
- Presentation av befattningshavare

Afterwork

C F 21 bjuder på buffé på skogsmässen från klockan 16.30, dryck betalas av den enskilde. Det blir livemusik med Rotor-heads.

Källa: F 21 order A3 09:017

F 21 Vinterspel

F 21 Vinterspel genomförs vecka 10. För program se emil.

Hans Östman är chef för C2 Kompani nord tillhörande Strilbataljonen, Luftstridsskolan.

Foto: Louise Levin

Luftstridsskolan i Luleå

Som de flesta noterat bland annat genom tidigare publicerade artiklar så bytte dryga 30-talet medarbetare från gamla ledningssystemenheten vid F 21 i samband med årsskiftet sin förbandsstillhörighet till Luftstridsskolan.

Vi har fått frågor om hur vi har upplevt övergången till LSS och hur det känns att efter så många år som F 21:are helt plötsligt nu ha blivit LSS:are och därigenom på sätt och vis gäst i sitt eget hus.

Så här upplever jag och min personal det.

Jag tror att jag talar för de flesta hos oss då jag kan påstå att förbandsbytet hittills har upplevts som avsevärt mindre dramatiskt än befarat, visst finns en hel del oklarheter ännu och vardagen är till del full av friktioner, alltifrån att man inte längre vet vem man ska kontakta i vissa frågor till problem med mappbehörigheter och förbandsöverföringar i Palasso ER. Vi har dock ställt in oss på friktioner och bestämt oss för att inte hänga upp oss på detaljer, vi tar dagen som den kommer löser ett problem i taget i lagom takt. Dessutom är de flesta av oss fullt ut sysselsatta med våra kärnupp-

gifter bakom operatörsskärmarna och hinner inte fundera särskilt mycket på skillnaden mellan att vara LSS:are och F 21:are, flygstridsledning och incidentberedskap bedrivs som tur är likadant i alla fall.

Fortsatt oro

Dessvärre är dock oron inför framtiden och strilfunktionens vara vid Kallax fortsatt stor. Fortfarande känner vi att det finns en överhängande fara för en framtida långtgående centralisering till Mälardalen även om vi just i dagsläget i alla fall känner en viss förhoppning om att detta kan ligga åtminstone ett antal år bort. Det känns inte heller som att den långsiktiga framtiden för stril är definitivt avgjord, vi lever på hoppet och fortsätter att argumentera för vår sak, då vi genuint tror på att en fortsatt närvaro med stril vid Kallax är den bästa lösningen för såväl flygvapnet som F 21.

Samma sak, fast ändå inte, eller?

Vi känner oss i alla fall både varmt välkomna i vår nya organisation, LSS, samt som nyblivna gamla medlemmar i Luleå

garnison och vi har förstått att väl fungerande garnisonssamverkan och samordning står mycket högt på flottilj- och garnisonschefens agenda och prioriteringslista vilket sänder uppskattade signaler inför framtiden.

Slutligen möttes jag häromdagen vid frukostbordet av en fråga från min sexårige son som inledes med:

– Pappa, du som jobbar vid F 21...

Av outgrundlig anledning hörde jag mig själv svara.

– Pappa jobbar egentligen inte längre vid F 21 utan vid Luftstridsskolan

Då bröt min alltid så kloka sambo raskt in och sa.

– Sluta, rör inte till det nu...

Det kommer därför att vara mitt måtto vid det fortsatta samarbetet mellan LSS och F 21 i Luleå. Och varför röra till det eller krångla till det i onödan, förvisso nytt namn, men samma gamla människor, samma gamla uppgifter, samma byggnad och utrustning.

Garnisonshälsningar,

*Hans Östman,
Chef C2 Kompani nord
tillhörande Strilbataljonen*

Tisdagen den 24 februari eskorteras flygplanet av polis på vägen fram till Biltema.

Viggen snart i luften igen

På flygverkstaden bland JAS 39 Gripen står SH 37 Viggen stor och majestätisk. Den 28 februari är den i luften igen, cirka nio meter i alla fall. Den kommer att monteras upp på en pelare intill Biltemas butik på Storheden.

Varuhuschefen för Biltema i Luleå, Mats Eriksson, har ett genuint flygintresse. Han fick en idé om att kunna bevara en del av flyghistorien i Luleå genom att låta montera upp ett viggenplan på en pelare. Något som gillades av Biltemas grundare Sten-Åke Lindholm, som för övrigt har en bakgrund som flygtekniker.

Nu arbetar Mats en del med flygplanet, bland annat med att montera lampor för att det ska lysa effektivt. Flygplanet är nymålat av måleriverkstaden i garnisonen, alla kostnader för flygplanet bekostas av Biltema.

– Jag vill passa på och tacka för all hjälp. Samarbetet med flottiljen, flygverkstaden och framförallt de hjälpsamma pensionärerna som arbetar i förbandsmuseet har flutit på fantasiskt, säger Mats Eriksson.

Flygplanet är deponerat till F 21 förbandsmuseum och kommer nu att utlånas till Biltema. Den 28 februari, i samband med katalogsläppet för våren/sommaren 2009 kommer det att bli en tillställning på Storheden i Luleå där flygplanet i fortsättningen kommer att kunna beskådas.

Louise Levin

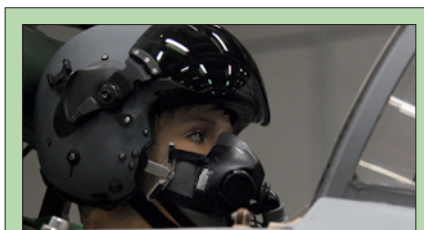

Foto: Louise Levin

Fakta

- Flygplanet är en den sista tillverkade spaningsviggen av typen Saab SH 37 Viggen med individnumret 37927.
- År 1979 kom den ny till första kompaniet på F 21 och flögs fram till 1996.
- Den sista flygningen gjordes av Per Weiland den 21 november 1996, och när den landade klockan 11.10 hade den flugit 1 978 timmar.

Källa: F 7, Flygsystemgrupp 39/60 Kallax

Notiser

Ny entré till filmsalen

Nu har ombyggnationen av filmsalsbyggnaden börjat.

Ytterligare en entré till filmsalsbyggnaden skall byggas och hela foajén blir omgjord.

Under ombyggnationen, som beräknas vara klar i slutet av april, är samtliga toaletter avstängda.

Läs mer på emil.

Filträd tas bort

Se till att göra backup på filerna i den gamla mappstrukturen. Den 28 februari tas det gamla filträdet bort.

Tjejer på förmönstring

Torsdag den 12 februari genomförs en informationskväll om mönstring för tjejer i Pliktverkets regi.

Under 2008 fick alla 17-åriga tjejer ett brev hemskickat med information om lumpen och en uppmaning att via webben göra ett lämplighetstest och att anmäla intresse för att mönstra. En kampanj som gav ett gott gensvar, 2 800 tjejer har anmält intresse och kommer att mönstra i år. Bara på F 21, i Pliktverkets utflyttade mönstringskontor, kommer 110 tjejer att mönstra i maj.

I samband med årets utbildning- och framtidsmässa i Piteå den 11–12 februari har Pliktverket bjudit in alla tjejer till en informationskväll och ”förmönstring”.